Щәрдое Әсәд



Сәр р́йа ә́мьр

«һайастан»

89 POESIE

ESE CERDOE ESED

SER RIYA EMIR (SUR LE CHEMIN DE LA VIE)
RECUEIL DE POEMES EN KURDE CAR
CYRILLIQUES

EVERAN I966 57P

N° D'ENTREE: 846

ЩӘРДОЕ ӘСӘД

СӘР Р'ЙА Ә'МЬР

НӘШИРӘТА «ҺАЙАСТАН»
ЕРЕВАН 1966

Ջարդոյե, Ասադ
Կյանքի ճանապարհին
(քրդերեն)
«Հայաստան» հրատարակչություն
Երևան, 1966

Джардое Асад
На жизненном пути
(На курдском яз.)
Издательство „Айастан"
Ереван, 1966

ШЬЕР

Wəт'əн

Р'öке мьн жи тəр'а р'əwa,
Wəт'əн, мьр'а дейи тö,
Тə дайə мьн п'əр'е кəwa,
Wəт'əн, мьр'а дейи тö.

Тə дайə мьн ширəте де,
Qьнйат кьрмə занəтйе,
Сильк к'ьрмə пьрсед алав,
Бона ə'мьр хwəшбəхтйе.

Ə'длайиə силька мьн,
Wəт'əн, мьр'а дейи тö,
Тəр'а р'əwабə р'öке мьн,
Кö бен дəрəщед чəтьн.

Зəʼф р'азимə жь бəхте хwə,
Wəки бумə ве qӧр'не,
Хwəшбəхти у əʼдлаййə
Хwəстьна бəндед дьне.

Wəтəн, дейи тӧ мьр'а,
Рʼӧке мьн тəр'а р'əwа,
Нə тə дайə һəр мьлəта,
Зьман, əхтиарйа аза.

ӘЗ ДЬХWАЗЬМ

Әз дьхWазьм öса бьстрем,
Кö дәнге мьн һәр'ә ә'рша,
Әз дьхwазьм öса бабьм,
Кö мәqәскьм окйан, бә'ра.

Хастьна мьнә qьр'е дьне
Т'әмам бьбьн баг', гöльстан,
Кәвре синор дьне һьлен,
Иди найен qә зьвьстан.

Ә'wред гьранә дö кала
Т'әне баране бькьн хар,
Гöлqә дьнйа у бьхәмлә,
Ә'мьр бьвә гәндй бьһар.

Дьле мәда хоф тöнәбә,
Хафа шер'а ә'wре гьран,
Дьнеда һәвр'а бьрабьн
Һәр мьләти ә'вд у исан.

КАНЙА ФӘQИ

Гәрм бу, ләйлан к'әтьбу ә'рде,
Фәqйе Тәйра дабу сәр р'е,
Дабу сәр р'е бой Сәдрайе,
Әw машоq бу, машоqе we.

Бәр канике р'уньшт Фәqй,
Әw һесабу wӧр һьнәки,
Wи ньһер'и пеле канйе,
Бьрqа зивйн, зәлалйа we,
Wи ньһер'й гӧле доре,
Щәwа зьрав кӧ дьк'шә же.
Фәqй ньһер'и р'әфе тәйра:
— Әзе һәрьм wа бе хәда,
Гӧл у сосьн бьбьн шә'дә,
Наве мьн сәр ве канйебә,
Сәр ве канийебә наве мьн,
Р'еwи, р'енщбәр мьн бир биньн...
Дәрбаз бунә сал у qӧр'нә,
Халйа Фәqй тозах т'ӧнә,
Әw нав майә ль сәр канйе,
Т'ӧщар найе бирк'ьрьне.

БЕРЙА СӘРҺАТЙА

Һәр сәрһатик әW һәйкәлкә ә'мрә,
Qöр'нада майә у гьһиштйә мә:
ӘWләдед Сальк жь мьләте мьн
Wәк стәйре ә'змана әw бер дьбьн.
Хане мәй к'öрда бь срафәт аqьл,
Wи кәла Дьм-Дьм чекьр, авакьр.
Бәр зори, зьхтйе әW к'әтә щәнге,
Жь qәWата п'ьр' һатә алт'кьрьне.
Кәта к'öлфәтәкә кöрманща кö ма,
We кәла т'әqанд жь әаща дьла.
Йан Мәме Ала эла Мŏхöрбйа,
Бу р'еWи сәр р'йа, бой хәWна шәва,
Бой кŏба Зине гьһишт Щьзире,
Бь ә'гити бу меване qәбре.
Ле Зина хушкә намусә, амьн,
Пәй Мәмер'а го, «р'ое нәбиньм»,
Жь к'әрби Мәме әW жи т'әгдирбу,
Мьрьна Wан дәсте qöмси Бәк'обу.
Усьбе Нәбйа жь Мәйана һори,
Чьqа зәлули у щәфа Wи ди,

Мьсра рәнгинда һатә фротьн,
Зәлихе әw к'ьр'и у жер'а бу жьн.
Ле Кәр' у К'ӧльке ә'фате мера,
Кӧ бәре хwә дан эла ә'рәба,
Бона кӧ бьрак шабә мьраза.
Жь р'у дьне чун дәсте мә'р'ьза.
Wәрда дийа wанә ч'ежа шера,
Сьфәте ә'мре qӧр'нәкейә, бьра.
Чьqа сәрһатйа мәри бир бинә,
Һәсабе дӧр'ед qимәт т'ӧнинә.
Бой намус, һӧрмәт у наве дьне
Әwләде хwә кӧшт, Wәте, Wәта де,
Әwe наснәкьр кӧр'е хwәй Мәме,
Е кӧ һәвт сала чубу qӧлбәтйе.
Бь ахин кован һивйебу Ә'йше,
We шәве һәв дин, дьнйа бир кьрьн,
Хирәт, намуса де qәбул нәкьр,
Хәриб һәсьбанд, кӧр'р'а ани мьрьн.
Ле Зәмбилфрош чьлка баране,
Әw к'әтә т'әла Бәни Хатуне,
Жь р'ӧк у сәре хwә әw дәрбаз бу,
Бәни Хат'уне әw тьма нәбу.
Бәни Хат'уне бь дәлк'-долава
Дьхаст wи хорти шашкә жь р'е,
Һӧб-әвйнтйа хwә шәвке бьспере,
Дошәка Мир бьдә п'епәс кьрьне.
Зәмбилфрош дур р'әви к'ьретйе,
Хwә жорда авит жь бәдәна кәле,

Хьлас нәбу дәсте Бәни Хатуне,
Бунә щотә кәw у манә дьне.
Ле Фәqйе дәнгбеж какьме мира
Бой готьна кöбе бу гьртие кәла,
Сәдра wәфат бу гöла ә'мре wи,
К'әтә чол-банйа, динбу Фәqи.
Кәвьр, кочкар'а грйа у стра,
Гьhишт Щесәте, п'айтәхте к'öрда,
Qәбра Сәдрае дит, ль бәр qәбре,
Бьлбьле нав дәнг wöр жи тәгдир да.
Кәсо бь бьлура хwәйә швантйе
Кәрйе пез р'акьр сәр бане бьрще,
Бона кö шабә мразе Зәлихе,
hатә кöштьн бь кöкме баве we.
Ле Сийабәнде ә'гит, нечирван,
Хәщазәрин гиhанд сәре Сип'ане,
Сәр wида hат бедадйа гьран,
Гак'уви әw авит зерзәмйе.
Пәй Сиабәндр'а Хәще кьр ахин,
hесьре хуие жь ч'ә'ва барин,
We жи хwә авит ль we зәреда,
Ль р'әх Сиабәнд we жи тәгдир да.

Оh мьләт, бь тә әм п'ьр к'öбарьн,
Әв сәрhатийед hан ә'мр у бьhарьн,
П'ьр дәwр у зәман hатьн у чунә,
Әв дöр'ед qимәт wа тараq бунә.

Иро бь кәзара кәзар лаWе тә
П'ашла ӧлмданьн, ханди у занә.
Кәзара Усьб, Мәме у Сйабәнд
Qәләмә Wанр'а сильк, гӧрз, к'әбәнд.

САЙАТ-НОВА

Бь к'əманчə, саз у к'ьлам һат̗и дьне, Сайат-Нова,
Тə əшq стра, тə дöр р'окьр бой мəрвайе, Сайат-Нова,
Пьрсе тə дöр, бун тəйре һöр к'əтьн дьне у дан баска,
Буйи канйа авьлкəйат, ав да гöлед ч'йа у банйа,
Тə əв дьнйа п'əрWəдəкьр мьск, маWəра, гöл-сосьна,
Qизед гозəл, хорте машоq, к'öбр у сəда тə ман тьма.
Жь дьле тə кöб бу кани у хöлхöли бəрбь дьла,
Хан у сьлт'ан нəгһиштьн тə, тö нəмьри, Сайат-Нова,
Бь пьрсед хас, дəст тəда саз, мьщлисада тə əшq стра,
Гöрщ, əрмəни, адрбещан щəм тə йəкбун Wəкə бьра.
Тö бьлбьл буй бой мəрвайе, чəнд зьмана тə дьстьра,
Кəта иро, р'ожа ньһа буйи шəмдан, буйи ч'ьра,
Бь сəда хWə к'öрди дьбем: тö нəмьри, Сайат-Нова.

ПУШКИНР'А

Тә кӧб стра, бь дьл стра,
Тә стра ә'мьр у р'асти,
Буйи к'ьлита р'ӧк у дьла,
Бь поэзйа ә'фати.

Тӧ буйи канйа поэзйайе,
Канйа фькре лал у дӧр',
Буйи хьзнә, к'әти бә'ре,
Бә'р бу окйана бе бӧһӧр.

* * *

Һəршəв, кӧ тари дьк'əвə ә'рде,
К'ӧлфəтəк р'удне ль бəр п'əнщəре,
Мəлул, сəр бəржер, ч'ә'ве ԝе ль р'е,
Һивйейə гəло ч'ә'вньһер'йа к'е?

Бист салə буйə машоqе ԝе р'е,
Ԝе р'еда ԝе мер шандйə əскəрйе,
Бист салə гŏман һе нəбьр'йə ԝе,
Ч'ә'ви ль р'ейə, һивиейə əԝ һе.

Бист салə иди агьр тəмьрйə,
Кӧр'е ԝе иди пер'а гьһиштйə,
Һəрр'о, һəр эвар ԝе р'еда кӧр' те,
Əԝ буйə дирəк бона сəбра де.

ХӘТЕД КӦБЕ

1

Әз кьздькьм ә'рше һешин,
У ордийа стәйрке зер'ин,
Ле стәйрка сорә Кремле,
Wе кьз дькьм wәк ве дьне.
Әwә стерка wәт'әне мьн,
Бой wе чьqа хун һат р'етьн,
Әw бу р'ениш у алтьндар,
Бь нура wе әмьн к'ӧбар.

2

Р'ожа нәдир кӧ шәWq дьдә,
Нуре дьдә р'у дьне,
Әв дьнйа жи бәнгзхWәш дьбә,
Гӧл, сосьньн бәнгзе We.
Ә'рд у хWәли к'аре дьдьн,
Ә'Wр у ә'зман баране,
Т'әв бой тәйә, бәндә, бьжи
Бь ә'длайи р'у дьне.

3

Кәзар р'е да бьн п'ийе хԝә,
Кәзар р'е у кәзар п'егә,
Кәзар щии ди һеԝра хԝә,
Бәр мьн вәбун кәзар дәргә.

Кәзар ч'йар'а әз һьлк'ьшйам,
У дак'әтьм кәзар гәли,
Кәзар щари әз к'ур налйам,
Кәта һьлат хелйа тари.

4

Паши qŏр'нəке
Хази бьбума
Мьнмьникəке.
Паши qŏр'нəке
Хази бьдита
Ньслəта дьне.
Паши qŏр'нəке
Хази бьһ'атама
Ль дьне р'оке.

5

Kӧрдьстана мьн,
Кьрнə к'аф у к'ун,
Ва жь дьле мьн,
Дьньqьтə хун.

6

Щаһьлти, чьма тŏ дьләзини,
Стәйрәкә гәшә ль р'у ә'змини,
Щаһьлти, ә'мри, әшqи у стран,
Щаһьлти, баски тö бона исан,
Сәр р'йа тәйә калбун, зьвьстан,
Ԋәләзинә, тŏ һәр'ә п'егьран.

7

Кʼöлфəт, тöйи рʼо рʼу дьне,
Канйа əʼмри, хəмла дьне,
Дьнйа бей тə тʼöщар набə,
Дьнйа бей тə хан хьрабə.

Чаwа кŏ бəʼр бе ав набə,
Бе бьhар кŏ гöл вəнабə,
Бей тə кʼöлфəт, əʼмьр тʼöнə,
Бей тə дьнйа кʼаф у кʼунə.

8

Ав кŏ дәрк'әт жь ч'ә'вканйа
Иди пашда вәнагәр'ә,
Р'йа хWә дьбинә дьнеда,
Р'йа хWәда We hәр'ә.
Ах ӧсанә ә'мре мә,
Щаhьлти бьhарәкә,
Wә'дә кӧ те дәрбаз дьбә
Иди пашда вәнагәр'ә.

9

Ль ә'змане һешинда
Хԝәр'а чекьр мьн маләк,
У бь фькра мам ԝӧра,
Дәрбаз бу хел‿у ԝә'дәк.

Тӧ шәм мьн буйи руньшти,
Дьле мьн шә'дәти дьда,
Әз жь ԝӧр жи пәйа бум
Чьмки тӧ буйи ль ә'рда.

10

Дьле мьн мина тәйре симьр'
Ә'рше жорин п'әрWаз дькә,
Ч'йа у банйе Wәлатә дӧр'
Дьгәр'ә к'ӧ мьраз дькә.
Дьхазә бьгӥжә р'ое,
Буйә меване сәр һиве,
Ә'рше жорин нәбинайи
ХWәр'а кьрйә щйе сәйранге.

11

Мина тәйрьке бә'ра
Кӧ ша дьбьн бь пела,
Мина п'ьрп'ьр'ке шәва
Һәԝаләнә дор ч'ьра.
Ах ӧса жӥ дьле мьн
Һеса дьк'ӧтә баска
Ԝәхта кӧ тә дьбиньм
Ша дьбьм, ньзам чьма.

12

Шабуна жь чәвә тә
Мьн ди һесьр һат харе,
Дапалйа сәр сурте тә
У ньqьти сәр ә'рде.
Дәwса һесра чә'ве тә
Һ'әзар гӧл ле шин бунә,
Qорьх кьрйә мьн әw ә'рд
У әw гӧлед һесра тә.

13

Ль сәр гӧләкә нари
Хусйа сьбе һеԝьри,
Әз р̇еԝибум р̇ебари,
Әԝ гӧла назьк мьн дй.

Мина qаша дӧр̇ у лал
Бубу хәмла гӧла ал,
Р'ое кӧ да сәр шәмал
Халйе һесра гӧле хар.

14

Һәр чар qӧлбе дьнйальке
Мьн к'ӧлма хwәли топкьр,
Qалкьр ава Гӧрщьстане,
К'ахкә бәдәw мьн чекьр.

Бь шәрава Кахете мьн
Әw к'ах дәвр'а тьжи кьр,
Бәр тә сәкьним, дәлала мьн,
Мьн к'ах р'әwайи тә кьр.

Мьн го:—Вәхwә жь ве к'ахе,
Һӧба мьнә әв шәрав,
Әз жи, тӧ жи жь ве ахе
Буталимә дьл алав.

15

Əз навежьм дəлала мьн
Кö сурте тə севе сорьн,
Йан бьруйе тə баске тəйра,
Йан чʼəве тə кəбе тьрйа.

Навежьм кö кʼелм ширини,
Йан һоринга шəнг-шəпʼали,
Бь бəжн у бал бе qöсури,
Йан шəмдана нəдир, нури.

Тʼəне дьбем, пʼаки, рʼьнди,
Мöкбəта мьн, мьн лайиqи,
Əз дьбежьм, дəлала мьн,
Тə кьз дькьм, кьзкə жь мьн.

16

Зьвьстанə, сарə,
Бəрф qəйаса дəрə,
Ќьшки у багəрə,
Дьле мьн к'əдəрə.

Ах дəлал, əз тö
Набиньн һəвдö,
Бəрфə сəбəб йан,
Мьн хəйиди тö.

17

Леве тә зб̂рав, назьк, к'аг'әти,
Мьн сьлав да тә, гәзо же бари.
Т'ибум бекәсав, тийе кӧба тә,
Мьн тә'м кьр гәзо жь сәр леве тә.

Һ'әйфа мьн тә те, дәрва нәсәкнә,
Ба гәзо нәбә жь сәр леве тә.

ЭПИГРАМ

* * *

Мина сьрсуме вала,
Кö гöлолки нəWала,
Хöшин, qужйн, мина бе,
Дəнгəкй öса же те.

* * *

Əw шайирəки «занə», «ə'йанə»,
Бь зьмане де шьере wи тöнə,
Бь һəр зьмани зьман лаломə,
Шере wи һəнə гəлə «тəрщьмə».
Ə'сли кö тöнə, жь к'ö тəрщьмə?

* * *

Нав щьмаә'теда бәрхе хӧдейә,
П'ьзка заре Wи әW бав у дейә,
Һе нә зәWьщи, ә'мьр нә дийә,
Жь де у бава әWи щьһейә.

* * *

Һазьрә кьрасе баве хWә бехә,
Бона кӧ тәне шӧхӧле хWә пешхә.

՚ӘЛИБОТК

СЕ СИЛЬҺ'

Qәләм, тьвьнг, к'аг'әзе һәв дитьн,
Сәлам нәдан һәв, һәрсе р'уньштьн,
Тьвьнге иди ль бәр хWә нәда,
Го: мьр'а бежә qәләм тӧ һәла,
Чь хьрави мьн тәр'а кьрйә,
Йан дьжмьнайа мә һәрда чнйә,
Сәлама хWәде хWә нә п'әрәтийә?

Qәләме го: дьле мьн нахазә,
Qәтьл хьрави жь тә дьбарә...
Тьвьнге Wа го: тӧ р'аст дьбежи,
Тӧ хьравйеда мьн зедәтьри.
Бь тә те нвисар кӧкьм у фәрман
Жь мьн зә'фтьр тӧ ӧндадки исан.
К'аг'әзе Wӧра ә'ерьфи хәбәрда,
Го: һун сильһьн ль дәсте бәнда,

Һьм силке шерьн, һьм е ә'длайе,
Гӧнәк'ар ниньн һун ль р'у дне.
Әw тәмам сәр мьн тен ньвисаре,
Әw дәст бьшкен кӧ бона хравйе
Мә һәрсе сильна дьдьн хәбате.

ТӘ'В, БӘРФ, БАРАН У БА

Р'оке тәве бәрфер'а го:
Назьке, тӧ гәрдәнспи,
Әз кӧ бем тӧе xWә ль к'ӧ ки?

Бәрфе го: мьн нәтьр'синә,
Кӧ нәвса xwә әз тә бькьм,
Щи, wаре мьн кәр'асинә.

Ба го: әре, әре бәрфе,
Назьке, гәрдәнспийе,
Әз кӧ бем тӧе xWә ль к'ӧ ки?

Бәрфе го: тә мьнәт тӧнә,
Чьqа кәндал, нәWал һәнә,
Бона мьн әW һewр у щинә.

Баране го: бехоф бәрфе,
Назьке, гәрдәнспийе,
Әз кӧ бем тӧйе xwә ль к'ӧ ки?

Бәрфе го: барана дәвщьл,
Дьле тәда чь буйә кӧл,
Бәр тә сефильм әз, бе мьл.

ТӘЙР У БАЛЧЕМК

Нечирванәки
Тәйрәк ди һәwа,
Кәван к'ьшанд wи
У тирәк бәрда.

Тәйр бриндар бу,
Жь дәрпа тире
Бәржер бу, дани
Бәр гол гәнике.

Балчемка р'утьк,
Ль wӧр дьгәр'йа,
Дит кӧ буйә ньк,
Тир баске тәйрда.

Балчемк к'әнийа,
Го: п'адше ч'ийа,
Мьр'а буй һәвал,
Бәр гол гәнийа.

Ль тәйре к'ӧбар
Әw зә'ф чәтьн һат,
Әw we пьрса сар
Дьл ль тәйр һьнгавт.

Тәйр го: балчемке,
Әз намрьм тире,
Әз дьмрьм дәрде
Тә ве хәбәре...

Тәйр да баске хWә
У жь щи фьр'и,
Чу сәр гӧжмәки
Бь ахин дани.

ЖЬЖУ У МӘ'Р

Гәрм бу, р'ожәкә һавине
Мә'р вәләзйабу бәр тә'ве,
Жьжук пәй бу се ч'ежә
Һат бәр мә'рр'а дәрбазбә;
Мә'р го: жьжу, һәла бьсә,
Нә тә саWә, нә тә тьр'сә,
Ньһа баш те бира тә,
Тә пар гиһанд мьн азар
У тә һиштьм әз бе зар',
Ньһа се зар'ьн дор тә
Йәке мьр'а бьһел һәр'ә,
Йан на, арqа тәе бьqәлә.
Жьжу го: зар'е мьн гӧнәнә,
Жарьн сәр һәвда һәстунә,
Һәрге дьхази тӧ мьн бӧхWә.
Мә'р шульки бәрбь жьжу,
Жьжу хWә кьр кӧлә стру,
Нивәка мә'р Wи гьрт у щу,
Мә'р дәст эше һевьлмишбу.
Дәсте эше чьвтин же һат,

Xwə жьжу хьст Wи qат бь qат,
Qӧлqӧлки бу мина сәрад.
Хун же кьшйа, щида мәст бу,
Жьжу нечира хWә тьма бу.
Гази hәрсе чеже хwә кьр,
Әв ширәта hана ле кьр:

Ке дьжмьнайа кәвн бир тинә,
Дьнеда ә'мьр кем дьбинә.
Ке дә'wхазә, qал у щәнг,
Ле те бьрин сәд у дәнг.

ТӘРЗИ

Wәхтәке бу шәр'
Әл жь щи кәжйа,
Гöндәк к'әтә бәр,
Әhли тәв р'әвйа.

Йе ә'йар пьшт кьр,
Йе хöрщ, йе qöти,
Т'әва тьвдир кьр,
Әhли дьр'әви.

Мал у hәбуна
Т'әрзики зә'ф бу,
Әw мале дьне
Qә тьма нәбу.

Дәсте хwә кәжанд,
Жь мале дәрк'әт,
Гьhиштә әhли,
У р'йа хwә qәданд.

Йəки го, тəрзи,
Тə бəр ч'ə'ва ди
Һəр кəси р'ьсqəк,
Һьлда у р'əви.

Тə чьма тьштəк
Xwəр'а һьлнани,
Wəлə бьр'чина
Тöе бьмьри.

— Бьра əw бьгри,
Йе бе п'ешəйə,
Əз к'öда һəр'ьм
Дəрзйа мьн һəйə.

ЗЬВЬСТАН У ГӦНДИ

Гӧндик, зьвьстан р'асти һəв һатьн,
Сəлам данə һəв у һəв кəбандьн.

Созе бьратйе һəрда һəвр'а дан,
Əп'ещə р'е чун, һəвр'а хəбəрдан.

Гӧнди го: бьра, фьлан гӧндимə,
Мьн соз дайə тə, тəр'а бьрамə.

Wəхта кӧ тейи əлами мьнкə,
Бе:—к'аре дьрльк—дəбара хwə бькə.

— Бьрабə, бьра, qə чəтьн нинə,
Əз кӧ һатьм тӧ к'аре хwə бьбинə.

Хатьр һəв хастьн, жь һəв дур к'əтьн,
Го: бьра, тӧщар əм һəв бир накьн.

Гӧнди һат һеса малда вəлəзйа,
К'аре хwə нəкьр го, зьвьстан к'а?

Wи соз дайə мьн, əм бунə бьра,
We ə'ламəтйе бьдə мьн пешда.

Пайиз дəрбазбу, бəрф ль ч'йа к'əт,
Гӧнди жь бəрфе нəк'ьшанд мьнəт.

Чəнд р'о дəрбаз бу, гӧндда бəрф бари,
Ə'рд бу чəqьл—чом, бу ав у кəр'и.

Мəhəк дəрбаз бу, həма Wи тəhəри
Р'оке дьле хWə бəрфе гьрт бари.

Ч'ийа у бани, гӧнд тəмам сом кьр,
Гӧнди гӧ: бьре чь сəре мьн кьр?

Дəрк'əт бьнйа гӧнд у к'əтə гəзме,
Ньhер'и бьра We бəрбь Wи те.

Го: гӧндйе бьра, qə тӧ чаWани,
Гӧнди го: Wəлə тӧ бе итбари.

Тə го: əзе бем ə'сə бежьм тə...
Ньшкева hати, дьне сом кьр тə.

Бе к'ар, бе hавл əз исал мамə,
Чьма хапандьм, нə əз гӧнəмə?

— Чь щайизə тӧ дəрəWа дьки,
Дəрəw хьр'абьн бал мəрие зенди.

Пешда əз һатьм, да ə'ламəти,
Ч'ийа хели кьр бь хелйа сьпи.

Щара дöда əз нава гöндда барим,
Меван бум щəм тə, чаwа тə нəдим;

Мəһəке тьме нав дəст-п'ийада бум,
Чьйə, ə'змана хWə гер' нə дьбум.

Wəки öсанə тö кемаqьли,
Бе һавьл майи жь кемаqьлтйе,
Нькарьм тəр'а бькьм бьратйе.

КИЗЕ ШӘРАВЕ У ХОРТ

Кизе шәраве готә хортәки:
«Хорто, дьбежьн тö пъра qәwати,
Бьфькрә к'ур, п'ае хwә нәдә,
Һьмбәри мьн тö зар'ойи, гәдә».

Хорт го: «шәрав, тöйи хәбәрдьди
У мьн жи гәдә тö кәсабдьки,
Тöе бьбини wәки öсанә,
Зьке мьн тәр'а йер у мьск'әнә.

Хорт ле р'асәр һат у киз валакьр,
Аqьл у сәwда әwи öндакьр,
Иди нькарбу жь щи бькәжә.
Әw жь кәйбәта дһат бьбә'щә.

Хорт шәраве нһер'и бь һәйбәт,
К'аседа тъжи шәрав бу р'ькәт,
Шәраве го: «мьр'а набә кöщәт,
Пешда бьфькьр тö бь мә'рифәт.

Əз һəмə бона кöрмəта дьне,
Мьр'а тö кöщəт нае кьрьне,
Т'асəке дöда к'е мьн вəнəйе
Сəрфьнйаз набə əw ль дьнйае».

БЬРАТЙА ГÖРА

Щарәке дö гöр ŗасти һәв һатьн,
Сәлам данә һәв, щәм һәв ŗуньштьн.
Йәки һьлда го: бьбахшин бьра,
Иро ŗасти һәв әм һатьн вьра,
Һе хöриньн әм, зәнга дьрана,
Wәрә әз у тö вьр бьбьн бьра.
Әм бьбьн бьра, бьре хер, шәŗе,
Әм бьсәкьньн ль вьр сәре ŗе.
Зьвьстанә, сар, зәŗф дурә һәwар,
Чь ŗеwийе бе пәйа, йан сийар,
Әм һәвŗа дадне, һьлдьн әŗдехьн,
Гоште исанәт тәŗмә, тер бöхöн.
Готьн у кьрьн, сәкьнин сәр ŗе,
Шәбәqа сьбе кәта эваре.
Ньшкева ŗеда ŗеwик һат хöйан,
Һәрдö гöр шабун, хWәш бу кефа wан;
Ŗеwи бь чәкбу, чәке хwә гöман,
Әw бемьнәт һат гһишт табйа Wан.
Дит щотә гöр we, ле бьŗинә ŗе,
Тьвьнг мьле хwә wи ани харе,
Ŗаст кьр, низан гьрт у гöлләк һьнгавт,

Йәк бьриндаркьр йе дьн р'е qәданд.
Е бьриндар жи да сәр р'е р'әви,
Р'еwи ль гӧлла кьрә тьмайи.
Гӧре бьриндар хwә гиhанд гәли,
Wи бьре хwә дит, чу р'әх сәкьни
Го: бьра, бьнhер', әз бәхте тәмә,
Илащке бькә, нә бьре тәмә...
— Бьра, ньзани, нә кәкимьм әз,
Әз р'ьнд фә'м дькьм hәрдә—hурде пәз,
Дә wәрә незик әз тә бьнhер'ьм,
Бр'ине бьбиньм, илащке бькьм.
Бьре бьриндар чу бәр сәкьни,
Бьре кәким ль бр'ине ньhер'и.
— Оh, к'урә бьрин, доре зьвьр'и,
Дәв кьрә qьр'ке, мәфәр ле бьр'и,
Щида кьрә зәнд, гошт ле вәчьр'и.
Го: кәкимьм әз, кәким ви тәhри,
Кемаqьл жь мьн кӧ дькьн hиви
Әз дьбьм кәким дьдме ардьми.

МӘ'Р У Ч'ЕЖЕ WЕ

Гәрмбу, р'ожкә һавине,
Мә'р дәрк'әтбу бәр тә'ве.
Ле ньһер'и ч'ежа wе,
Харо-маро wеда те.
Мә'р ль ч'еже һерс к'әт,
Го: чьма наейи р'ьнәт,
Wәхта кӧ тӧ р'е дьчи,
Гәрә хwә р'аст бьгьри,
Кӧ харо-маро нәби,
Тӧ дьхази бона тә
Дьне бь мьн бьк'әнә?
Ч'еже аwа жер'а го:
— Әз тә дьнһер'ьм һәрр'о,
Р'ечуине тә һинбумә,
Бежә чь гӧне мьнә?
Мьн тӧнә льнг у т'аqәт
Чаwа һәр'ьм р'аст, р'ьнәт?
— Сәр халйер'а тӧ һәр'ә,
Паше пәй хwә бьнһер'ә,
Кӧ р'еч'а хwә бьбини,
Тӧ мьн гӧнәк'ар наки.

КОНЕ ПИРЕ

Нав мешəда бöнка пире
Кон чедькьр бой тьвдире.
Т'ел р'адьчанд зьрав, дьреж,
Бой шöхöле мöк'ри qр'еж.
Р'оке ба у баран дьhат,
Ба ледьхьст, кон дьqəтанд.
Пире к'əтə qəлша даре,
Бьр'чи ма кəта эваре.
Баран бар'и, ба сəqьр'и,
Бöнка пире дор хwə зьвьр'и.
Qəтед кон we гиhандə həв,
Дар хеликьр у ле бу шəв.
Бу вьзина меше шəмьди,
П'əр'— баске хwə вəкьрьн hеди.
Əw фьр'ин бəрбь we даре,
Т'əв бун дил, к'əтьн тəле.
Бöнка пире ньhер'и меша,
Wеда авит кöлйе тела...
Əwе лəзанд бəрбь неч'ире,
Əw дит qəртəла сəр даре.

Qərтəле хьруш бьре,
Пире һьлда бь ньколе.
Əwе пире дабəланд,
Меша щəфа хwə кьшанд.
Йе кö датинə тəле
Бой рöкбəре мина хwə
Əw хwə дьчьн сəр бəле,
Qəда хwə дьбиньн бəр пе хwə.

МЬРИШК У Р'УВИ

Мьришкәк фьр'и к'әт нав чьрпийа,
Чьрпи у лавлавк баске ԝе алйа.
Р'уви ԝе дәме бәр ԝе сәкьни,
Го: мьришк, чаԝа бьдьм ардьми?

Чь р'е бьбиньм, кӧ тә азакьм,
Жь ԝи дәрге тәнғ, әз тә хьлазкьм.
Мьришке ԝа го: дури мьн һәр'ә,
Мьн бьһистийә «херхазийа тә».

Пешйе мьн тьме кьрьнә гьли,
Бой нсләта мә тьм херхаз буйи,
Жь ԝе йәкейә кӧ ԝа хӧрт буйи,
Әзе азабьм кӧ жь мьн дурк'әви.

СӘ У К'ӘВТАР'

Щарәке, щәбарәке,
Сә у к'әвтар р'ожәке
Бьнйа гӧнд бәр дарәке
Һәв дин бой хәбәрәке.
Гӧһ бьдьн ве келәке,
К'әвтар'е хаст феләке
Сә йаньшкә, дәрхә р'е,
Го: әм, гӧлйе дарәке,
Һәла бьнһер' ве йәке,
Бьшке мьле фәләке,
Кьрнә дьжмьн р'у дьне,
Әз у тӧ жь ньсләке.
Сә го: чәлпандьнәке
Накәр'мә ав бә'рәке,
Wәки шашбьм әз жь р'е
У бьдмә тә берийе.
Ле бьзанбә ве йәке,
Әз тӧ, нә жь ньсләке,
Мьрихӧр, бь wе дәлк'е,
Йаньш наки мьн жь р'е.

МЬШК У П'ЬШИК

Мьшкək бе хəм дьгəр'йа,
Т'əшткə мəзьн ди к'охда,
Бина шəраве һьлда,
У һьлп'арк бу т'əштева.

Дурва п'ьшике əw дит,
Мьшк хwə щида һьлавит,
Һьлавит к'əтə т'əште.
К'əтə нава шəраве.

Т'əштə к'урбу у шьмшат,
Р'е у п'егə мьшк бу qат.
П'ьшик сəр'а сəкьни
Го: мьшк, чь р'ожедани?

Мьшк го: П'ьшик, əз кəйран,
Т'əне тə дьбьм гöман,
Нəһел вьрда зəйибьм,
Мьн дəрхə, бöхwə гоште мьн.

Пъшике го: чь бькьм,
Әжи wa дьфькьрьм,
Т'ö илаще набиньм,
Кö тә тәште дәриньм.

Мьшк го: чьма, мьн кәйран,
We дела xwәйә тәр'лан,
Бьзвьр, даhелә тәште,
Xwә ле бьгрьм, дәрем же.

Созе там әз дьдьм тә,
Гьлйе мьнә бе шöбә,
Wәхта дәрем жь тәште,
Тәр'а бьбьм әз тә'ште.

Пъшике фьтләк да xwә,
Даhишт тәште дела xwә,
Мьшк р'аhиштә дела we,
Т'әште дәрк'әт we феле.

Фьрqаз кьр к'әтә qöле,
Пъшик кәйри сәкни we,
Пъшике ле кьр гази,
— Чь бе итбар, бе сози...

Мьшк го: пъшик п'әләван,
Тöйи xwәй qәдре гьран,

Мəри qöране шаш дьбə,
Wəхта кö к'ефхаш дьбə.

Wи wəхте кö мьн соз да,
К'ефхашбум шəраведа,
Ле ньhа п'ьшо п'əлəван,
Нə к'ефхашьм, əз həйран.

СӘРӘЩӘМ

Шьер

Qəлиботк

Щәрдое Әсәд

Сәр р'йа ә'мьр

Р'едактор у коректора контрол Э. У. Бәк'оева
Шькьлк'еш В. Г. Саhакйан
Р'едакторе бәдәwәтйе Ан. В. Гаспарйан
Р'едакторе техникйе. Он. С. П'аникйан

ВФ 07790 Т'әмбә 583 Тираж 500

Т'әслими нәшьрхане кьрьнә 28/III с. 1966
Бона чапкьрьне hатйә qолкьрьне 30/V с. 1966
Бәлге мәнгәне 1,05 Бәлге нәширәте 3,75
К'аг'әз $70 \times 108^{1}/_{32}$ йа нәширәте № 2, щур'ә № 1
Qимәт 9 к.

Нәшьрхана № 1 йа сәрwертийа сәнайа полиграфейә сәрәкәйә Комитеа пресаейә дәwләте, р'әх Совета Министред Р'СС Әрмәнистаие.

QИМƏТ 9 к.